

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

กอรวิ ศิริโกการิมย์^{1*} สจิวรรณ ปราชญ์ศรี²

สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัล คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี^{1,2}

อีเมล : korawee.s@lawasri.tru.ac.th^{1*}

วันที่รับบทความ 21 สิงหาคม 2568

วันแก้ไขบทความ 7 ตุลาคม 2568

วันที่รับบทความ 14 ตุลาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี 2) ประเมินประสิทธิภาพของระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี และ 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลใช้หลักการวิเคราะห์และออกแบบระบบตามวงจรการพัฒนาระบบ (SDLC) โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 7 กลุ่ม โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี 2) แบบประเมินประสิทธิภาพของระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี พบว่าในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสามารถนำเสนอลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี สามารถช่วยให้กลุ่มผู้ผลิตได้จัดเก็บข้อมูลลวดลายผ้าที่ได้ผลิตขึ้นอย่างเป็นระบบผ่านการนำเสนอข้อมูลบนเว็บไซต์ 2) การประเมินประสิทธิภาพของระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยการประเมินผลตามแบบลิเคิร์ต (Likert scale) พบว่า การประเมินประสิทธิภาพของระบบอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 (S.D. = 0.60) และ 3) การประเมินผลด้านความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ จำนวน 30 คน พบว่า ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อระบบอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 (S.D.=0.71)

คำสำคัญ : ระบบฐานข้อมูล ลวดลายผ้าทอมัดหมี่ ผ้าทอลพบุรี ผ้ามัดหมี่

Developing the database of Mudmee Silk Patterns in Lopburi Province

Korawee Siripokhapirom^{1*}, Sajeewan Pratsri²

A Digital Technology Program, Faculty of Information Technology,
Thepsatri Rajabaht University^{1*2}

Received 21 August 2025

Revised 7 October 2025

Accepted 14 October 2025

Abstract

The purposes of the research were to 1) develop a database system for Mudmee silk patterns in Lopburi Province, 2) evaluate the system's performance, and (3) assess user satisfaction with the database system. The system was developed based on the System Development Life Cycle (SDLC) approach. The target population consisted of Mudmee silk producers in Lopburi Province, and the sample comprised seven selected groups, chosen using purposive sampling. The research instruments included 1) the developed Mudmee silk pattern database system, 2) a system performance evaluation form, and 3) a user satisfaction questionnaire. The data were analyzed using mean and standard deviation.

The research findings revealed that: 1) the developed database system effectively presented and stored Mudmee silk patterns in a structured format through a web-based platform, assisting producers in managing their designs systematically; 2) the system performance, evaluated by experts using a Likert scale, was rated at a high level with an average score of 4.42 (S.D. = 0.60); and 3) user satisfaction, assessed from 30 participants, was also at a high level, with an average score of 4.01 (S.D. = 0.71)

Keywords : Database System, Mudmee Silk Patterns, Lopburi Woven Fabric, Mudmee Silk

1. บทนำ

ผ้าทอมัดหมี่เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่สะท้อนวิถีชีวิต เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และอารยธรรมของชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ซึ่งได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษชาวไทยพวนที่อพยพมาจากแขวงเชียงขวาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (พรสวรรค์ แสงจันทร์, 2564) ภูมิปัญญาการทอผ้าถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นทั้งในด้านเทคนิคการผลิตและการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการนุ่งห่มที่สะท้อนสนิยมและคตินิยมของชาวไทยพวนในพื้นที่บ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี (ทิพวัลย์ คำคง, 2537) ลวดลายและสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนผืนผ้ามัดหมี่ ไม่เพียงแต่เป็นองค์ประกอบเชิงศิลปะเท่านั้น แต่ยังแฝงไว้ด้วยความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่นอีกด้วย องค์ประกอบเหล่านี้สะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นได้อย่างเด่นชัด (กาสั๊ก เต๊ะซันหมาก, 2553) ด้วยเหตุนี้ ผ้าทอมัดหมี่จึงเปรียบเสมือนกระจกเงาทางวัฒนธรรมที่สะท้อนภาพอารยธรรม วิถีชีวิต และความเป็นตัวแทนของท้องถิ่นได้อย่างลึกซึ้ง

ลวดลายของผ้าทอมัดหมี่ลพบุรีมีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งในปัจจุบันได้มีกลุ่มชาวบ้านรวมตัวกันเป็นกลุ่มผู้ผลิต หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาลวดลายผ้าทอมัดหมี่ให้เป็นที่นิยมและเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นในแต่ละอำเภอในจังหวัดลพบุรี โดยการสร้างลวดลายและย้อมสีเส้นไหมก่อนนำไปทอเป็นผืนผ้า ลวดลายที่เกิดขึ้นจากการซึมของสีไปตามส่วนของเส้นไหมส่วนที่ไม่ถูกมัดขณะย้อมสีหรือโอบหมี่ ลวดลายส่วนใหญ่เป็นลวดลายที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เป็นลวดลายที่มาจากวิถีชีวิต ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อ (กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2556) ได้แก่ ลายดอกแก้ว ลายนาคร (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลพบุรี, 2564) ความประณีตในกระบวนการผลิต ตั้งแต่การย้อมด้าย การมัดลวดลาย ไปจนถึงการทอด้วยกี่พื้นบ้าน ในปัจจุบันการพัฒนาลวดลายผ้าทอมัดหมี่ยังได้รับการส่งเสริมและ ต่อยอดต่อไป

ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี โดยเฉพาะอำเภอบ้านหมี่ ได้รับการยอมรับว่าเป็นแหล่งผลิตผ้าทอมัดหมี่ที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียงมาอย่างยาวนาน ชาวบ้านได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสืบสานและพัฒนาต่อยอดอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากผ่านกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อันเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ให้แก่คนในพื้นที่ (วรรณวิไล โกษะโยธิน, 2566) ความโดดเด่นของผ้ามัดหมี่จากลพบุรีอยู่ที่ “เทคนิคการย้อมสีเส้นไหมก่อนการทอ” ซึ่งต้องอาศัยทั้งความชำนาญและความละเอียดอ่อนในทุกขั้นตอน จังหวัดลพบุรีได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตผ้าทอมัดหมี่ให้คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะการทอผ้าเป็นลาย “ดอกพิกุล” ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำจังหวัด โดยใช้สีน้ำเงินเป็นสีพื้นและสีม่วงแดงเป็นสีของดอกพิกุล นอกจากนี้ ยังมีการจัดงาน “ประกวดสุดยอดผ้าจังหวัดลพบุรี ประจำปี 2567” เพื่อส่งเสริมคุณค่าของงานหัตถกรรมภูมิปัญญาไทย ตัวอย่างเช่น รางวัลผ้ามัดหมี่จากเส้นใยและสีธรรมชาติดีเด่น ได้แก่ “ผ้ามัดหมี่ลายดอกกรักราชกัญญา” โดยนางวันทนา สุขสุแพทย์ อำเภโคกเจริญ และรางวัลผ้ามัดหมี่ประยุกต์ดีเด่น (ผ้าจากเส้นใยและสรีวิทยาศาสตร์) ได้แก่ “ผ้ามัดหมี่ลายขอนารี” โดยนางสาวศิริรัตน์ เสรีวัฒนารัตน์ (สีแซ่พรรณ) อำเภอบ้านหมี่ (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดลพบุรี, 2567) จึงสะท้อนให้เห็นว่า จังหวัดลพบุรีให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งผลักดันการสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านนวัตกรรม การออกแบบ และการยกระดับผ้ามัดหมี่ ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์กลายเป็น Soft Power ที่สามารถขยายสู่เวทีระดับโลกได้ (กระทรวงวัฒนธรรม, 2565)

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยขอความร่วมมือจากกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอมัดหมี่ เพื่อรวบรวมลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น หรือผลิตเพื่อจัดจำหน่าย พร้อมเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงและสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็วผ่านทางเว็บไซต์

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี
- 2.2 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี
- 2.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

3. วิธีการวิจัย

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอมัดหมี่ หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอมัดหมี่ ในจังหวัดลพบุรี จำนวน 10 กลุ่ม

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จำนวน 3 กลุ่ม พื้นที่อำเภอโคกเจริญ จำนวน 2 กลุ่ม พื้นที่อำเภอสระโบสถ์ จำนวน 1 กลุ่ม และพื้นที่อำเภอหนองม่วง จำนวน 1 กลุ่ม

3.2 เครื่องมือการวิจัย

3.2.1 ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

3.2.2 แบบประเมินประสิทธิภาพของระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วน 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.73

3.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.71

3.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ให้ระบุขั้นตอน หรือระยะที่ดำเนินการวิจัยเป็นข้อ ๆ ตามลำดับการวิจัย

ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี ใช้หลักการวงจรการพัฒนาที่เรียกว่า System Development Life Cycle (SDLC) (วิวัฒน์ พัฒนา, 2553) มีวิธีดำเนินการต่อไปนี้

3.3.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์ความต้องการของระบบ (Requirement Analysis)

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่ในพื้นที่จังหวัดลพบุรีและลงพื้นที่เก็บข้อมูลของลวดลายผ้าทอมัดหมี่ในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 7 กลุ่ม โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ เพื่อขอเก็บข้อมูล ความเป็นมาของลวดลาย เอกสิทธิ์ของกลุ่มผู้ผลิต กระบวนการมัดย้อมเส้นด้ายให้เกิดสี การออกแบบลวดลาย และข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดทำระบบฐานข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์และลงพื้นที่ พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการ/กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอมัดหมี่ จะไม่ได้มีการเก็บข้อมูลลวดลายผ้าไว้ในรูปแบบแคตตาล็อก (Catalog) เนื่องจากลวดลายมีจำนวนมากทั้งลวดลายแบบดั้งเดิม หรือลวดลายแบบประยุกต์ ซึ่งแนวโน้มจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น จึงไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลไว้

3.3.2 ขั้นตอนการออกแบบระบบ (Design)

จากการรวบรวมข้อมูลในข้อ 3.1 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และออกแบบระบบฐานข้อมูล ออกแบบส่วนนำเข้า ออกแบบส่วนแสดงผล และส่วนประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างแผนภาพจำลองเชิงตรรกะ (Data Flow Diagram) ที่จะแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของระบบฐานข้อมูล และใช้เป็นแนวทางในการสร้างระบบจริง

3.3.3 ขั้นตอนการพัฒนาการระบบ (Implementation)

การพัฒนาฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นรูปแบบของโปรแกรมบนเว็บไซต์ ใช้ภาษา HTML5 ร่วมกับภาษา PHP ในการเขียนและพัฒนาเว็บไซต์ จัดเก็บฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ด้วยฐานข้อมูล MySQL

3.3.4 ขั้นตอนการทดสอบโปรแกรม (Testing)

หลังจากพัฒนาระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรีเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์ จำนวน 3 คน ในการประเมินระบบและประสิทธิภาพการทำงานของโปรแกรมเพื่อนำไปปรับปรุงโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยในการทดสอบการทำงานจะมีการทดสอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การทดสอบการทำงานด้านข้อมูล 2) การทดสอบการทำงานด้านการสืบค้นและการแสดงรายงานข้อมูล และ 3) การทดสอบการออกแบบส่วนติดต่อของผู้ใช้งาน ใช้เกณฑ์การทดสอบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลจากการทดสอบการทำงานในด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.5 ขั้นตอนในการบำรุงรักษาระบบ (Maintenance)

นาระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี ไปติดตั้งในระบบ โดยให้กลุ่มผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมทดลองใช้งานระบบ พร้อมทั้งทำการสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินการทำงานของระบบ จากนั้นนำผลที่ได้มาทำการปรับปรุง

หลังจากทำการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้ประกอบการ/ผู้ผลิต จึงนาระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี มาประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ จำนวน 30 คน พร้อมทั้งสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลที่ได้จากการประเมิน

3.3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยนำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมินตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับปานกลาง

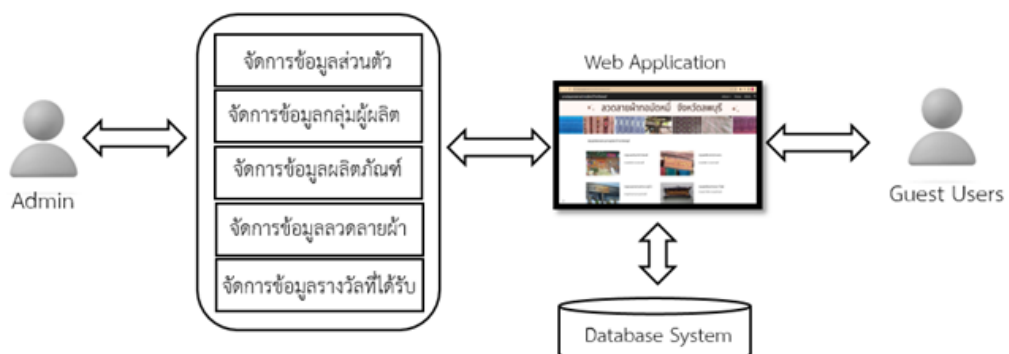
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.01 – 1.50 หมายความว่า ระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

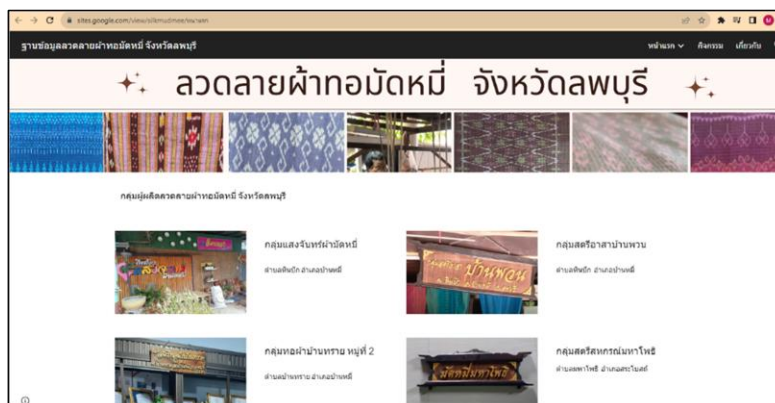
4.1 ผลการพัฒนาระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี ตามขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาระบบ ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

จากรูปที่ 1 ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วยผู้ดูแลระบบ ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการข้อมูลของระบบ ได้แก่ จัดการข้อมูลส่วนตัว จัดการข้อมูลกลุ่มผู้ผลิต จัดการข้อมูลผลิตภัณฑ์ จัดการข้อมูลลวดลายผ้า และจัดการข้อมูลรางวัลที่ได้รับ ส่วนของผู้ใช้ระบบ จะสามารถทำการเรียกดูและค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ได้

รูปที่ 2 หน้าจอรายชื่อกลุ่มผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

จากรูปที่ 2 แสดงรายชื่อกลุ่มผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย ภาพแสดงชื่อกลุ่ม และข้อมูลของกลุ่มผู้ผลิต และสามารถเรียกดูข้อมูลผลิตภัณฑ์ ข้อมูลลวดลายผ้า และข้อมูลรางวัลที่ได้รับได้

4.2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรีที่พัฒนาขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ หรือสาขาเทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน 3 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพที่มีต่อการใช้งานระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการทำงานด้านข้อมูล			
1.1 ปุ่มคำสั่ง เครื่องมือและเมนูการทำงาน	4.33	0.58	มาก
1.2 ขนาดข้อความและตัวอักษรมีความเหมาะสม	4.33	0.58	มาก
1.3 การจัดลำดับข้อมูลเป็นขั้นตอนและเข้าใจง่าย	4.67	0.58	มากที่สุด
1.4 ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อนในการใช้งาน	4.00	1.00	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.33	0.68	มาก
2. ด้านการสืบค้นและการแสดงรายงานข้อมูล			
2.1 การสืบค้นข้อมูลง่ายและสะดวก	4.00	1.00	มาก
2.2 รูปแบบที่ใช้ในการสืบค้นมีความเหมาะสม	4.33	0.58	มาก
2.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการสืบค้นมีความถูกต้อง	4.33	0.58	มาก
2.4 การแสดงผลข้อมูล เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน	4.67	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.33	0.68	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
3. ด้านการออกแบบส่วนติดต่อของผู้ใช้งาน			
3.1 ความง่ายในการเข้าใช้งานระบบ	4.33	0.58	มาก
3.2 ความน่าสนใจ สวยงามของหน้าเว็บไซต์	4.67	0.58	มากที่สุด
3.3 รูปแบบตัวอักษรอ่านได้ง่ายและเหมาะสม	4.33	0.58	มาก
3.4 ภาพประกอบสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.58	0.43	มากที่สุด
โดยรวม	4.42	0.60	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญโดยรวม พบว่า ประสิทธิภาพที่มีต่อการใช้งานระบบฐานข้อมูลลดทลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{X}$ =4.42, SD.=0.60) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบส่วนติดต่อของผู้ใช้งาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.58, SD.=0.43) ด้านการทำงานด้านข้อมูล ด้านการสืบค้นและการแสดงรายงานข้อมูล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{X}$ =4.33, SD.=0.68) ตามลำดับ

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลลดทลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลลดทลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยผู้ประกอบการ/ผู้ผลิตผ้าทอมัดหมี่ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐานเทียบกับเกณฑ์และสรุปผล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานระบบฐานข้อมูลลดทลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี

รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบเว็บไซต์			
1.1 ความสวยงาม ความทันสมัยของเว็บไซต์	3.47	0.63	ปานกลาง
1.2 สีสันในการออกแบบเว็บไซต์มีความเหมาะสม	3.80	0.92	มาก
1.3 ขนาดและรูปแบบตัวอักษรอ่านได้ง่าย และสวยงาม	3.36	0.72	ปานกลาง
1.4 ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน	4.10	0.71	มาก
1.5 ความเหมาะสมของโครงสร้างเว็บไซต์	4.40	0.62	มาก
2. ด้านคุณภาพของเนื้อหา			
2.1 ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล	4.23	0.62	มาก
2.2 การจัดลำดับเนื้อหา มีความเหมาะสม ชัดเจน	4.07	0.82	มาก
2.3 ความเหมาะสมของข้อมูลตรงกับการนำเสนอข้อมูล	4.30	0.65	มาก
2.4 การนำเสนอข้อมูลมีความน่าสนใจ	4.13	0.63	มาก
2.5 รูปแบบของเนื้อหา มีความเหมาะสม	4.23	0.73	มาก
โดยรวม	4.01	0.71	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของที่มีต่อการใช้งานระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.01, SD.=0.71) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบเว็บไซต์ ความเหมาะสมของโครงสร้างเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =4.40, SD.=0.62) และด้านคุณภาพของเนื้อหาพบว่า ความเหมาะสมของข้อมูลตรงกับกรนำเสนอข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =4.30, SD.=0.65) ตามลำดับ

5. อภิปรายผลและสรุปผล

5.1 ระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี สามารถแสดงข้อมูลกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอ และภาพลวดลายผ้าทอมัดหมี่ที่มีการสร้างสรรค์ของแต่ละกลุ่มผู้ผลิตฯ ภายใต้ความโดดเด่น หรือเอกลักษณ์ของลวดลายผ้าทอมัดหมี่ที่เกิดจากภูมิปัญญาของชุมชน หรือกลุ่มสมาชิกที่ร่วมกันสร้างสรรค์ หรือออกแบบลายผ้าให้มีความหลากหลาย ให้สามารถดึงดูดความสนใจของลูกค้าที่ชื่นชอบสีสันและลวดลายที่ปรากฏบนผ้าทอแต่ละพื้นเพื่อนำไปสู่การประชาสัมพันธ์ หรือเผยแพร่ข้อมูล รวมถึงช่วยส่งเสริมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถช่วยให้กลุ่มผู้ผลิตได้จัดเก็บข้อมูลลวดลายผ้าที่ได้ผลิตขึ้นอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสมศักดิ์ จีวัฒนาและชลิดา ภัทรศรีจิรากุล (2558) จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาระบบมีองค์ประกอบที่เน้นการนำเสนอเฉพาะประเด็นข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ของผู้ผลิตเป็นหลัก เพื่อจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ของกลุ่มผู้ผลิต/กลุ่มผู้ประกอบการใช้ในการเผยแพร่ หรือแสดงผลงานการผลิตลวดลายประจำกลุ่ม สอดคล้องกับปวีร์นุช พิริยเศรษฐ์ (2554) เพื่อศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับลวดลายผ้ามัดหมี่ของชาวไทยพวน เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมภูมิปัญญาให้กว้างขวางขึ้นและนำไปสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของชุมชนให้เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับลัดดาวัน เนาณาคี, จำนง วงษ์ชาวม, สุชานาถ สิงหาปัด และศิมาส ประทีปะวงนิช (2562) สำหรับใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเพื่อเผยแพร่ฐานข้อมูลผ้าทอมัดหมี่ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างต่อไป

5.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของระบบในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คนมีความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้าน พบว่า ด้านการทำงานด้านข้อมูล ในการจัดลำดับข้อมูลเป็นขั้นตอนและเข้าใจง่าย รวมทั้งด้านการสืบค้นและแสดงรายงานข้อมูล ในการแสดงผลข้อมูล เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน มีค่าเฉลี่ย 4.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ดุลชาติ ศิริวิมลภและคณะ (2566) ส่วนด้านการออกแบบส่วนติดต่อของผู้ใช้งาน ในการใช้ภาพประกอบสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับณวรา จันทรศิริ (2563)

5.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี พบว่าความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 สอดคล้องกับสมศักดิ์ จีวัฒนา และชลิดา ภัทรศรีจิรากุล (2558) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านคุณภาพของเนื้อหา ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบเว็บไซต์

6. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มเติมดังนี้

6.1 ควรเพิ่มเติมข้อมูลโดยจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลลวดลายผ้าทอของจังหวัดลพบุรี ไว้เป็นฐานข้อมูลทางภูมิปัญญาการทอผ้ามัดหมี่ในแต่ละพื้นที่ ในการแสดงถึงเอกลักษณ์และเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ภูมิปัญญาของการทอผ้ามัดหมี่ ในจังหวัดลพบุรี

6.2 ควรจัดทำระบบให้มีความครบถ้วนในประเด็นที่เผยแพร่ได้ต่อสาธารณะ และนำไปทดลองใช้งาน เพื่อปรับปรุงจุดบกพร่องของระบบให้ดีขึ้น และเหมาะสมต่อการนำไปใช้จริงได้มากขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่สนับสนุนทุนวิจัย และขอขอบคุณผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอมือ ที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กาสัถ เตชะชนัทธม. (2553). *กระบวนการเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้ามัดหมี่ของผู้ทรงภูมิปัญญาไทพวน บ้านหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี* [รายงานการวิจัย]. กระทรวงวัฒนธรรม. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2565). *ผ้ามัดหมี่: มรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย*. กระทรวงวัฒนธรรม. กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2556). *ภูมิปัญญาการทอผ้าไหมมัดหมี่*. <https://qsds.go.th/wp-content/uploads/2017/pdf/2013-06-11-Mudmee.pdf>
- ชนิษฐา คนกล้า. (2559). *ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี*. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4 “ทำทวยธุรกิจท้องถิ่นไทยด้วยนวัตกรรมด้านการจัดการ”*. (น.98-106). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ดุสิตา ศิริวิมล และคณะ. (2566). ระบบครุภัณฑ์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. *วารสารวิชาการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ*, 9(2), 32-43.
- ทิพย์ คำคง. (2537). *ผ้ามัดหมี่: อารยธรรมของชาวไทยพวนบ้านหมี่* [รายงานการวิจัย]. กระทรวงวัฒนธรรม. ณวรา จันทรศิริ. (2563). *การพัฒนาระบบคลังความรู้ด้านการเกษตร*. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 15(1), 87-97.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ปวีร์นุช พริยเศรษฐ์. (2554). *รายงานวิจัย ผ้ามัดหมี่ไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พรสวรรค์ แสงจันทร์. (2564). *สืบทอดและสืบทอดผ้าโบราณกับความงามบนผืนผ้ามัดหมี่ไทยพวนลพบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต], มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลัดดาวัน นานาดี, จำนง วงษ์ชาชม, และสุชนา สิงหาปัด. (2562). *ฐานข้อมูลสารสนเทศแม่ลายผ้าแล้วผู้ไทแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 13(1), 79-88.
- วรรณวิไล โกษะโยธิน. (2566). *การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากผ้ามัดหมี่ไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี: กรณีศึกษากลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน*. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 25(2), 143-154.
- วิวัฒน์ พัฒนา. (2553). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ*. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ศิมาศ ประทีปวงษ์. (2562). *การวิจัยและพัฒนาผ้าไหมมัดหมี่สู่อุตสาหกรรมแฟชั่นไทย กรณีศึกษาพื้นที่อำเภอบึงขัง จังหวัดนครราชสีมา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดลพบุรี. (2567). *จัดประกวดสุดยอดผ้า ประจำปี 2567*. <https://lopuri.prd.go.th/th/content/page/index/id/284466>
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลพบุรี. (2564). *ภูมิปัญญาผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดลพบุรี*. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.

สมศักดิ์ จีวัฒนา และชลิดา ภัทรศรีจิรากุล. (2558). การพัฒนาระบบฐานข้อมูลผ้าไหมทอมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 10(1), 59–67.

ยิ่งยง เทาประเสริฐ. (2542). *เครือข่ายราชภัฏด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น*. เชียงราย : สถาบันราชภัฏเชียงราย.

คุณค่าทางวิชาการ

งานวิจัยนี้เป็นแนวคิดในการใช้ระบบฐานข้อมูล ร่วมกับเทคโนโลยีเว็บในการจัดการข้อมูลลวดลายผ้ามัดหมี่ทอผ้าสำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อเป็นการรวบรวมลวดลายผ้าทอของกลุ่มผู้ผลิต/กลุ่มผู้ประกอบการนำไปใช้ในการเผยแพร่ให้เป็นระบบ หรือแสดงผลงานการผลิตลวดลายประจำกลุ่ม